

ایران

- **صاحب امتیاز:** خبرگزاری جمهوری اسلامی
- **مدیر مسئول:** محمدحسن روزی طلب
- **سردبیر:** حسام الدین برومند
- **معاون فنی:** محمدملعلی اکبری
- **دبیران:** مصطفی عبوضی (سیاسی)
- مهدی مهرپور (اقتصادی)
- مصطفی وثوق کیا (فرهنگی)

- **زرین رستمی** وند(اجتماعی) • بنفشه غلامی (جهان)
- **لیدا فخری** (اندیشه) • **محمدرضا عزیززاد** (گزارش)
- **زهرا کشوری** (زیست‌بوم) • **فرناز قلعه‌دار** (حوادث)
- **مهدی کلهرنژاد** (اجرائی)
- **حجت حکیمی** (صفحه‌آرایی)
- **محسن جانی پور** (ویراستاری)
- **ابوالفضل نسایی** (عکس)

- **تلفن:** ۸۸۷۶۱۷۲۰ • **نمابر:** ۸۸۷۶۱۲۵۴ • **ارتباط مردمی:** ۸۸۷۶۹۰۷۵
- **پیامک:** ۴۵۱۳۱۳ • **روابط عمومی:** **نشانی:** تهران خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸
- **صندوق پستی:** ۳۳۸۸۰۵۳۳۸۸ • **امور مشترکین:** ۸۸۷۴۸۸۰
- **چاپ:** چاپخانه‌های همشهری، شرکت چاپ جام‌جم
- **سازمان آگهی‌های روزنامه ایران:** دارندة گواهینامه اینزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
- **پذیرش سازمان آگهی‌ها:** ۱۸۷۷۲۰ (۰۲۱)
- **انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران:** ۵-۸۸۵۴۸۸۹۲

دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای
فرشته‌ات به دو دست دعا کنه دارد
گرت هواسه که معشوق نکسلد پیمان
نگاه دار سرشته تا نگه دارد

حافظ

سخن‌روز

امام جعفر صادق (ع):

عاقل ترین مردم خوش خلق‌ترین آنهاست.

اصول کافی، ج ۱

نگاره

بهبینه سازی

حمید صوفی / طراح و کارتون‌نویس

فضای مجازی

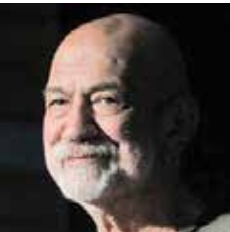
خداوند انتقام خون پاکان را خواهد گرفت

صفحه منتسب به آیت‌الله مصباح یزدی با اشاره به عملیات مقاومت فلسطین علیه رژیم صهیونیستی در توئیتر نوشت: خدای متعال درباره سرزمین فلسطین فرموده «وَقَصَبْنَا لَیْلِ بَنِي إِسْرَائِيلَ فِی الْکِتَابِ لِنُقَبِّضَهُ فِی الْأَرْضِ مَرَّتَیْنِ»؛ بنی اسرائیل دو مرتبه در روی زمین برتری جویی و فساد خواهند کرد؛ ولی نهایتاً خداوند انتقام خون پاکان را از آنها خواهد گرفت.

جایزه صلح را چه کشورهایی می دهند؟

سینا کلهر جامعه‌شناس فرهنگی و معاون وزیر ورزش با اشاره به اهدای جایزه نوبل صلح نوشت: بزرگ‌ترین جنگ‌های جهان را با میلیون‌ها نفر کشته چه کشورهایی راه انداخته‌اند؟ به ده‌ها کشور جهان چه کسانی حمله کرده‌اند؟ میلیون‌ها نفر را در جهان چه کسانی کشته و می‌کشند؟ از فلسطین تا میانمار میلیون‌ها نفر آواره کار، چه کسانی بوده؟ جایزه صلح را کدام کشورها به چه کسانی می‌دهند؟

که دقایق شگفت‌انگیزی بود... بعدش، کلسی خندیدیم آتلیا جان، و بعدش... که الان باشد... تو ناگهان، ناگهان آمدی و زود، زود رفتی...

شجاعتی که ریشه در تاریخ دارد

الهام عابدینی روزنامه‌نگار با اشاره به عملیات حماس علیه جنایت‌های رژیم صهیونیستی نوشت: اخبار فلسطین رو که می‌خونم، یاد تصاویری می‌افتم که از کودکان فلسطینی دیدم... این شجاعت و امید امروز جوانان، ریشه در تاریخ دارد «از مدرسه که برگشتم دیدم خونه‌مون رو تخریب کردند اما ما از قدس نمی‌ریسم؛ اون‌ها اشغالگر هستند و می‌خوان ما رو از خونه‌مون، از قدس، از فلسطین بیرون کنند».

ایران به دانای عاشق نیازمند است

اسماعیل آذری نژاد، روحانی و فعال فرهنگی در توئیتر نوشت: یکی از معلمین در مدرسه راهنمایی روستایی در همدان از من خواست مجازی برای دانش‌آموزانش ۱۰ دقیقه صحبت کنم. گفتم ایران به دانای عاشق نیازمند است. مسئولیت اجتماعی را الان در حد توان، در خودتون به‌وجود آورید، نگویید در ۱۰ سال آینده که بزرگ شدم خدمت می‌کنم. برای برادر آیدری و اون رو بازی کردی. یا هم بداهه‌پردازی کردیم و دوستت کتاب بخون. هنر، استعداد و توانمندی

توالان در چیست؟ همان را در خدمت روستا و دوستانت قرار بده. چراغی باش در تاریکی‌های جامعه‌ات.

انتقاد از انتشار فیلم‌های نژادپرستانه

میثم مهدیار جامعه‌شناس با اشاره به انتشار فیلم و عکس از حملات نژادپرستانه به مردم افغانستان توسط رسانه‌های خارجی نوشت: موج لمپنیسمی که در دانشگاه و خیابان به تمنای «زندگی نرمال» توجیه و مشروع کردند، فقط علیه حکومت یا دین عمل نمی‌کند و دیر نیست روزی که سراغ خودشان هم خواهد آمد. آن کارفرمایان رسانه‌دار دیگر فهمیده‌اند با کشیدن افسار سوزه‌های مغزشوپی شده می‌توانند

هر روز روی یکی از شکاف‌ها اسکی کنند.

نقل قول

رضا فیاضی
بازیکر

بچه‌های نسل امروز، دیگر نوستالژی ندارند

واقعیت این است که بچه‌های نسل امروز، دیگر نوستالژی ندارند. آن زمان‌ها تلویزیون ۲ شبکه داشت اما سرتاپای تولیدات کودک در آن سال‌ها سرشار از عشق به بچه‌ها بود. امروز واقعا تولیدات مشابهی نداریم. در آن کار از تخیل و داستان فانتزی گرفته تا موسیقی، چیزهایی بود که بچه‌ها عاشقانه دوست داشتند و با آن زندگی می‌کردند. «زی‌زی گولو» در همان دوران جذابیت‌هایی را خلق می‌کرد که امروز دیگر مشابه آن را نداریم. مرضیه برومند به عنوان کارگردان این مجموعه، در آن سال‌ها زبان کودکان را خیلی خوب می‌فهمید، هر چند این سال‌ها کمی از آن فضا دور شده است. تخصص این کارگردان برای کودکان است و هر چه در آن سال‌ها ساخته است از «مدرسه موش‌ها» تا «مدرسه موش‌ها» ماندگار بوده‌اند.

از صحبت‌های این هنرمند با مهر

یادداشت

جشنواره کودک در مسیر احیا و تحول

جشنواره فیلم‌های کودکان و نوجوانان، قدیمی و مهم‌ترین جشنواره سینمایی کشور است و مخاطبان آن را طیف‌های گسترده و علاقه‌مند کودکان و نوجوانان و خانواده‌ها تشکیل می‌دهند. روزگاری این جشنواره در ایران و جهان، از اعتبار و احترام شایسته برخوردار بود و آثار سینمایی کودک و نوجوان، دوستداران فراوان داشت. باآنکه امروز فیلم‌ها و جشنواره کودک در ایران، خواهان بی‌شمار دارد، ولی بازار تولید فیلم‌های ویژه کودک و نوجوانان، چون گذشته داغ نیست و جشنواره آن در جایگاه مهم خود قرار ندارد. آسیب‌شناسی و بررسی دلایل و مسائلی که مسبب

جبارتین
مدرس و منتقد
سینما و تلویزیون

چنین اوضاعی شده می‌تواند برگزارکنندگان دوره سی و پنج این جشنواره را بی‌ارای رساند تا با توجه به کمبودها، نواقص و گاستی‌ها در مسیر احیا و رونق جشنواره و سینمای کودک و نوجوان، گام‌های اصولی و اساسی بردارند. گرایش‌های فکری و سیاسی در دولت‌های پیشین، نفوذ و هجمه فرهنگ بیگانه، کم‌توجهی متولیان وقت سینما به فرهنگ و نیازها و خواست‌های جامعه و دورشدن مضامین و محتوای فیلم‌های کودک از ارزش‌ها و آرمان‌ها و فرهنگ ایرانی و اسلامی و ترویج سینما و هنرلیبرال و تولید فیلم‌های سطحی و بی‌دون محتوا و استفاده ابزاری از جشنواره کودک برای تحمیل قدرت که منجر به برگزاری آن در شهرهای مختلف توسط افرادی شده که بیش ازتعلق به فرهنگ، وابسته به جریان‌های سیاسی و اقتصادی بودند، تقویت و ترویج آگاهانه تولید و اکران فیلم‌های بازاری، حمایت‌نشدن از فیلم‌ها و سینماگران کودک و نوجوان و... ازجمله علت‌های ایستایی و درجازدن این سینما و تولیدات آن بود. زمانی، بخشی از فیلم‌های ایرانی که در جشنواره‌های جهانی به نمایش در می‌آمدند و جوایزی کسب می‌کردند، جزو آثار سینمای کودک و نوجوان بودند و فیلم‌های کودک و نوجوان در کشور، برای اکران، سینماهای خاص خود را داشتند. در دولت سیزدهم، اداره سینما به کسانی سپرده شده که از نظر باور و تعهد افرادی موجه هستند و لذا اهل بهره‌بری ابزاری از سینما و جشنواره‌ها نیستند و سینمای کودک و جشنواره آن هم در این راستا توجیه پذیرند.

اکنون که سازمان سینمایی و بنیاد فارابی در حال برگزاری دوره جدید جشنواره کودک‌اند، لازم است این اجرا و برگزاری جدید با نگره افراد و برنامه‌های جدید و مناسب همراه باشد. نگره‌های همسو با نیازها، علایق و وسایلی کودکان، نوجوانان و خانواده‌ها و سینما و فرهنگ کشور و وفادار به فرهنگ ایرانی و اسلامی، مضامین و محتواهای به‌روز و محتوا محور، دعوت از حرفه‌ای‌های این نوع فیلم و سینما جهت تولید فیلم و همکاری در برگزاری جشنواره و مهم‌تر کسب دانش و تخصص لازم اداره امور سینمای کودک و نوجوان و اجرای جشنواره که یک امر کاملاً تخصصی است. دبیر منتصب جشنواره سنی و پنجم کودک و نوجوان که مدیرعامل بنیاد فارابی نیز هست، برای اهالی هنر و قلم ناآشنا نیست و این امید وجود دارد که گزینش‌گزارش، در قامت تفکر او، قابلیت‌ها و توانایی‌های برگزاری جشنواره مظلوم واقع شده کودک و نوجوان را داشته باشند و او هم بتواند با موفقیت این کشتی را به ساحل امید و ایمان و فردای نیکوتر کودکان و نوجوانان رساند. دبیر این جشنواره و فارابی و سازمان سینمایی با برگزاری این دوره جشنواره و اهداف احیا و رونق و اعتمادسازی ملی و مردمی، با یک آزمون بزرگ فرهنگی و اجتماعی مواجهند که امیدواریم از این امتحان سخت، سربلند بیرون آیند و سینما و فیلم‌های کودک و نوجوان کشور را بازم در ایران و جهان پرواز و کندو قشرهای آینده‌ساز نوجوان و کودک را به سینمای خود پیوند دهند.

نقد

سینمای سیاه

محمد احسان
مفیدی کیا
منتقد سینما

با شروع جنگ سرد و تقسیم جهان به بلوک شرق و غرب، وضع نوینی حاکم شد، چنانکه با گذر زمان در جناح چپ این دنیای نوی دوقطبی، آتجایی که شوروی قدرت بلامنازع بود، مردم کشورها بویژه در اروپای شرقی تا سیاست‌های سختگیرانه کمونیستی به ستوه آمدند و دست به اعتراض و مقاومت و حتی مقابله خشن زدند. در طرف دیگر هم، یعنی

در اروپای غربی و ایالات متحده گروه‌هایی با گرایش چپ در مقابل رویه حکومت‌ها و شرایط بد اقتصادی موضع گرفتند و همه آنها باعث شد که در دهه ۶۰ و ۷۰ قرن پیش، سیاست به نحوی افراطی وارد زندگی مردم شود و در این بین فیلم ساختن و فیلم دیدن هم به ابزاری برای انتقاد و مقابله با حکومت بدل شد. به همین نسبت، حکومت‌ها هم با تولید فیلم‌های سفارشی سعی در توجیه اقدامات خود داشتند.

حالا زمان قیام بود و در سراسر جهان عکس چریک‌های آزادی خواه، نماد خیزش‌های مردمی شد. چوکرا، کاسترو و ماو در یک سو و سودای آزادی خواهی غربی در سوی دیگر. دوربین مستندسازان در این دوره به مثابه اسلحه رو به رخدادها نشانه رفتند و فیلم‌سازها و فیلم‌بین‌ها با مستند به عنوان امر سیاسی رفتار می‌کردند. از دل این فضا «سینمای سیاه» بیرون آمد و نتیجه‌اش فیلم‌هایی شد که مخالفین حکومت و قدرت برای رسوا کردن تمامیت‌خواهی و تهییج مردم به مقابله با آن برخاستند. در این بین مستند «تشیخ جنازه یان پالاخ» که در ۱۹۶۹ ساخته شد، به معنی واقعی کلمه یک مستند سیاه بود. این فیلم به توصیف حرکت یک دانشجوی اهل چکسلواکی می‌پرداخت که در پاسخ به بی‌تفاوتی مردم کشورش نسبت به اشغال توسط شوروی پس از بهار پراگ، دست به خودسوزی زد و این حرکت او موجب خیزش جدی مردم نسبت به اشغالگران شد. در این دوره مستندسازی جایگاه یک عملیات چریکی تمام‌عیار را داشت.

اما با گذر زمان موج نوی سینمای مستند در اروپای شرقی، بیشتر به سمت فرهنگ سینمای غرب گرایش یافت. در نتیجه بی‌پردگی در اظهارنظرهای سیاسی و هم برهنگی افراطی و میل به پوچ‌انگاری و شکست‌گرایی باعث شد که برجسب «فیلم سیاه» دربرگیرنده مفاهیمی نوا باشد. آثار کسانی مثل دوسان ماکایوف اهل یوگسلاوی در این

سپاه‌نمایی گوی سبقت را از بقیه ربود. پس از چکسلواکی، لهستان، رومانی و بویژه مجارستان هم متأثر از این شرایط دست به تولید آثار قابل توجهی زدند که ویژگی مشترک در همه آنها تبدیل «امر شخصی» به «امر سیاسی» بود؛ درگرددی مهمی که در پایان این دوره در آثار پاراجانف رنگ باخت و باز میل، به سمت تخیل فردی و هنر بی‌مرز و البته به سمت غرب رفت.

عکس‌نوشت

مراسم افتتاحیه سی و پنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان شامگاه جمعه (۱۴ مهر ۱۴۰۲) با حضور محمد مهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و مدیران و مسئولان برگزاری جشنواره، هنرمندان و کودکان و نوجوانان در سالن مرکز همایش‌های بین‌المللی اصفهان برگزار شد.

عکس: ایرنا

کلمه

زاده
جهان احمدی
منتقد ادبی

به بهانه برنده شدن یون فوسه در نوبل ادبیات امسال

نروژی سردنویس

یون فوسه نمایشنامه‌نویس، رمان‌نویس و مقاله‌نویس نروژی برنده جایزه نوبل ادبیات ۲۰۲۳ شد. آکادمی نوبل روز پنجشنبه دلیل انتخاب این نویسنده را «نمایشنامه‌ها و نثر بدیع او» اعلام کرد که «صدایی به ناگفتنی‌ها داده است».

فوسه که در ۶۴ سالگی برنده این جایزه معتبر شده، از مهم‌ترین نویسندگان کشورش و همچنین از مطرح‌ترین نمایشنامه‌نویسان جهان به شمار می‌رود. با این حال، همان‌طور که آکادمی نوبل نیز نوشته، آثار او که به زبان نروژی نینورسک نوشته شده، ژانرهای گوناگونی را در برمی‌گیرد. فوسه علاوه بر نمایشنامه، کتاب‌های رمان، شعر، مقاله، داستان برای کودکان ترجمه و منتشر کرده است اما عمده شهرتش به واسطه نمایشنامه‌نویسی است و پیشتر جوایزی چون جایزه ایبسن را به دست آورده است. آثار این نمایشنامه‌نویس نروژی در ایران نیز به زبان فارسی ترجمه و منتشر شده است.

فوسه زاده ۲۹ سپتامبر ۱۹۵۹ در نروژ است. او رمان‌نویس و نمایشنامه‌نویسی است که از آنچه درون انسان هاست می‌نویسد، مسائلی که انسان‌ها به شکل دائمی با آنها درگیرند، اما گاهی از آنها می‌گریزند و نمی‌خواهند با آنها روبه‌رو شوند. لحن سرد فوسه از برجسته‌ترین ویژگی‌های سبکی نوشته‌های اوست، نوشته‌هایی که غالب اوقات پایان خوشی نیز ندارند. آدم‌های تنها و زوج‌هایی که در روابطشان با مشکل روبه‌رو شده‌اند، شخصیت‌های گونه‌ای آثار یون فوسه است. او چه در نمایشنامه‌هایش و چه در رمان‌هایی همچون بی‌خوابی و سودا، انسان‌هایی را می‌آفریند که پرسش‌های زیادی در سر دارند. یون فوسه از نظر شخصیت و ادعای تکنیکی به چنان مرحله‌ای رسید که به او لقب ایبسن جدید دادند. او در بسیاری از کشورهای جهان، ازجمله محبوب‌ترین و شناخته‌شده‌ترین نویسندگان منطقه اسکاندیناوی به حساب می‌آید و آثارش در بیش از ۴۰ کشور ترجمه و چاپ شده‌اند. همچنین علاقه به شعر نکته‌ای است که در بسیاری از آثار او هویداست. یون فوسه در مقطع آکادمیک، ادبیات اقباسی و فلسفه را برگزید؛ دل مشغولی‌هایی که همواره با آن درگیر بوده است. او هم‌اکنون در حومه شهر اسلو در ساختمان‌ی با معماری سلطنتی زندگی می‌کند.

یون فوسه ویژگی‌های منحصر به فردی در ساختن موقعیت‌های نمایشی و پرداخت کلام دارد که هر فرد علاقه‌مند به درام را به خود جذب می‌کند. همنشینی کلام با سکوت‌های طولانی در آثار فوسه نوعی کشمکش و هم‌انگیز ایجاد می‌کند.

در این آثار با وجود بستر واقع‌گرایانه موقعیت درام‌ها شبیه به یک خواب رمزآلود و شک‌برانگیز می‌شود. استفاده از تکرار یک جمله در موقعیت‌های مختلف و همچنین سکوت‌های مداوم و متناوب باعث انتقال حسی از زنج و ناکامی در ارتباط است که علاوه بر ساخت فرمی که دارای ویژگی‌های موسیقایی است، درونمایه اصلی آثار فوسه را منتقل می‌کند.

او با استفاده از تداخل‌های زمانی (در رؤیای پاییزی، یک روز تابستانی و...) و پیچیدگی روابط ساده خانوادگی (در اسم و دیدار، فرزند و...) و احساسی (در زیبا، بنفش و عصر و...) و همچنین رفتن شخصیت‌هایش به سوی مرگ و تحلیل مرگ (در یک روز تابستانی، رؤیای پاییزی و آنجا) به مثابه یک فقدان، موقعیت‌های دراماتیک و نمایشی اثرش را تبدیل به مفاهیمی حسی و تأمل‌برانگیز می‌کند. می‌توان گفت بر خلاف قالب آتسانتر درام‌پردازی که مفاهیمی چون مرگ، عشق و... را در دالان داستان و روایت تبدیل به مدلی عینی و جزئی می‌کنند، فوسه از مدل‌های جزئی و عینی یک فضای انتزاعی و مفهومی می‌سازد.

آنچه درباره آثار یون فوسه چون نوری می‌درخشد و تأثیری یگانه و دوست‌داشتنی ایجاد می‌کند، ناشی از این است که او به جای پیشروی‌های مرسوم دراماتیک و ترسیم یک حرکت اوج و فرودی در یک سطح قراردادی در نمایشنامه‌هایش به درون حرکت می‌کند و بیش از حرکت به جلو در جهت گشایش موقعیت حرکتی به درون در جهت عمق بخشیدن به آن دارد که این عمق بخشیدن به طریقی متبحرانه کاملاً حسی و با استفاده از غلظت عاطفی ایجاد می‌شود. برای همین جزئی‌تأثیرگذار و اندوهی فراموش‌نشدنی همیشه آمیخته با آثار یون فوسه است.